

MOCNINY A ODMOCNINY

2.15 Druhou mocninu nejprve odhadněte a potom určete pomocí tabulek druhé mocniny čísel.

0,451 ²	7 895 ²	34,5 ²
845 000 ²	9,673 ²	5 678 000 ²
0,519 ²	4 792 ²	4,5 ²
83 500 ²	6,477 ²	1 888 000 ²

Určování druhých mocnin pomocí kalkulačky

Hledáme 562,8². Zadáme číslo a stiskneme tlačítko x^2 pro druhou mocninu.

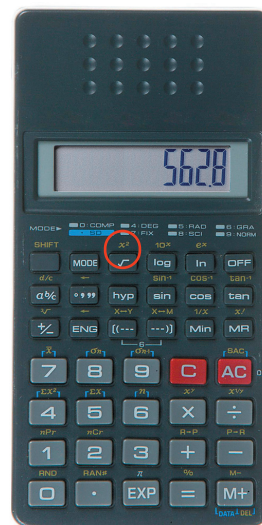
Na displeji čteme výsledek 316 743,84.

Na kalkulačce, která nemá funkci druhá mocnina, lze obvykle vypočítat druhou mocninu takto: zadáme číslo, stiskneme tlačítko pro násobení $\times$ a tlačítko $=$.

Na displeji čteme výsledek 316 743,84.

Zadáme-li na kalkulačce 789 568², na displeji se objeví číslo 6,234 176 266 · 10¹¹. Takový zápis výsledku znamená, že číslo 6,234 176 266 musíme vynásobit 100 000 000 000, to znamená, posunout desetinnou čárku o 11 míst doprava.

Zaokrouhlený výsledek je 623 417 626 600.

Podle druhu kalkulačky může být výsledek na displeji v jiném tvaru, např. E 62,341 762 66. Symbol E v tomto případě znamená, že desetinnou čárku posuneme o 10 míst doprava.

2.16 Určete druhé mocniny čísel pomocí kalkulačky.

a	a^2 (odhad)	a^2	a	a^2 (odhad)	a^2
4 897			65,342		
45 673			6,091		
987 654			0,005 67		
0,987			0,806 01		
1 324,8			12,976		
120 089			3 897,97		

2.17 Doplňte.

a	a^2 (odhad)	a^2 (tabulky)	a^2 (kalkulačka)	a	a^2 (odhad)	a^2 (tabulky)	a^2 (kalkulačka)
4 567				35,81			
0,872				156,9			
14,87				1 234 000			
4,76				45 000 000			

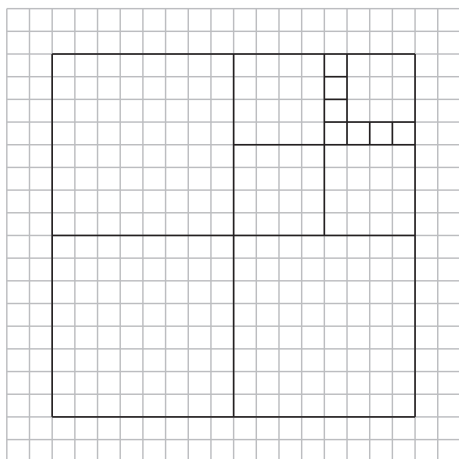

Pro druhé mocniny čísel 3, 4 a 5 platí: $3^2 + 4^2 = 5^2$. Najdete další trojici přirozených čísel a , b , c , takových, že $a^2 + b^2 = c^2$?

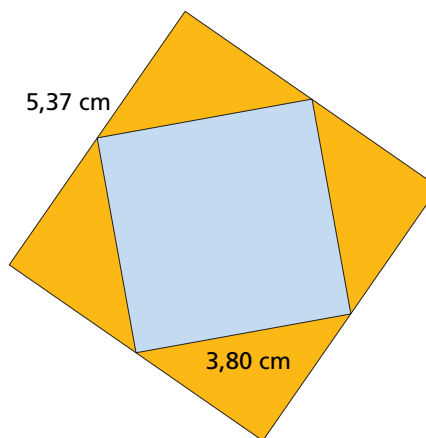
MOCNINY A ODMOCNINY

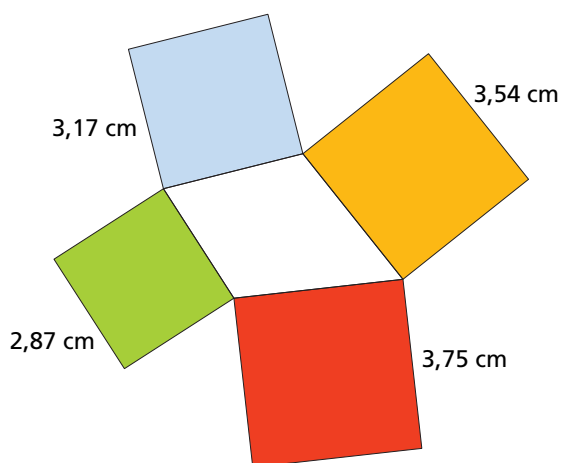
2.18 Vypočítejte obsahy jednotlivých čtverců, na které je rozdělen čtverec na obrázku. Jeden čtvereček ve čtvercové síti je 1 cm^2 .

2.19 Vrcholy modrého čtverce pólí strany žlutého čtverce. Určete obsah jednoho žlutě vybarveného trojúhelníku.

2.20 Určete obsahy čtverců na obrázku.

2.21 Rozložte daná čísla podle vzoru na součin prvočinitelů a zapište pomocí mocnin.

$$72 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 3 = 2^3 \cdot 3^2$$

a) $4\ 320 =$

b) $28\ 200 =$

c) $2\ 100 =$

d) $1\ 124 =$

e) $(36 \cdot 15)^2 =$

2.22 Doplňte a porovnejte údaje ve sloupcích pro $x = 1, 2, \dots, 10$. Zapište, co pozorujete. Tabulku můžete připravit i na počítači. Můžete také zkusit vykreslit grafy.

x	$2x$ délka úsečky	x^2 obsah čtverce	$6x^2$ povrch krychle	x^3 objem krychle
1				
2				
3				
...				

Druhý Newtonův gravitační zákon říká, že síla, kterou se navzájem přitahují dvě tělesa, se zmenšuje s druhou mocninou jejich vzdálenosti. Vysvětli.

Co je **prvočíslo** a co **prvočinitel**? Vysvětli. Uveď příklady prvočísel. Kolik jich dokážeš vyjmenovat?

